

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K

Za Nemčijo K 16.60. — Za Ameriko in inozemstvo K 20. — Posamične številke stanejo 10 vin. "SOČA" ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu, "Kazipot po Goriškem in Gradiščanskem" in dvakrat v letu "Vozni red železnic, parnikov in poštinih vozov". Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upraviništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni. Naročnino in oglasi je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

V Gorici, dne 29. 1. 1912.

Jugoslovanska politika stoji v znamenju nasilstva, kakršnega parlamentarna zgodovina evropskih narodov ne pozna. Zgodilo se je sicer že, da so vlade, samostojniki itd. razpustili parlamente, razgnali zbornice z vojaško močjo, postavili jih pod obtožbo, a povsod je tako postopanje imelo značaj velikopoteznega imperializma, ki se da vedno še razlagati, če že ne opravičiti. Kar se pa godi na slovanskem jugu, to presega ne le meje navade, to presega težnje najnesramnejšega političnega mahanstva in postavlja slovanski Jug v eno vrsto s kako ašantovsko ali dahomejsko državo.

Prišli so na Goriškem, kjer so razveljavili mandate velikega posestva in trgov: nadaljevali so v Ljubljani z razveljavljenjem mestnih mandatov. Najlepši pa je zadnji dogodek na Hrvaškem: Tomasič se ni posrečilo dobiti večine, in novi ban Cuvaj je dogovorno z ogrskim min. predsednikom Khuen-Hedervaryjem in z najvišjim dovoljenjem razpustil pravkar izvoljeni hrvaški sabor, predno se je le-ta sešel. Razpisane bodo nove volitve, kjer se bodo evropsko prešli škandali nadaljevali, dokler ne izkvari opozicija.

Ustavnost, tvoje ime je korupcija, Vlada, tvoje ime je tiranija. In s takimi ljudmi imamo opravka? Bachi je ustavo vsaj suspendiral. Khuenu tega ni treba, politična zavest je tako deratna, da on na ustavo žvižga.

Ali je to vse res le zadnji zubelj reakcije, ali pa se ono malo politične svobode, ki jo imamo, približuje uničenju? V morju reakcije, v katerem tonemo, je to vprašanje upravičeno. Če utonemo, je to krivda — nas samih.

K.

Dr. K. B. Heinrich:

Ideja brez moči.

Misli med vojno nevarnostjo.*)

Pred okoli 19 stoletji si je z navidezno zmago, tostjo priborila svojo pot v Evropo ideja krščanstva, ki zametava vojno in prinaša mir ljudem na zemlji. V zgodovini so bila tej ideji pripravljena tla po imperiji Rima, ki sicer ni bil mišljen kot krščanska država ali kot država ljubezni in bratstva, vsekakor pa kot država. Tako se n. pr. Aleksandrinec ni mogel imenovati Rimljana, pač pa državljana sveta, ker je svet bil rimska država in Aleksandrija nje del.

Organizacija krščansko-katoliške cerkve je bila osnovana mednarodno, mednarodno ne le po vsebini svojega nauka, marveč tudi politično: kot teokratična formula rimskega imperija.

Ali vsaka resnično verska misel se spremeni v farsa, kakor hitro jo preneseš v politiko. Politika obstoji v bistvu iz kompromisov, koncesij in pogojnosti, verstvo pa je kategorično in brezpogojno. Že zato si duhovenstvo kot »božje orodje« ne sme lastiti nikake politične moči. Če njihova verska oblast ni tako velika, da bi vsaka posvečena oblast poleg nje izgubila svojo upravnost, če ni mogoče politike nadomestiti z versivom, — potem tudi verstva ne smemo nadomeščati s politiko.

*) Med Nemčijo, Francijo, Anglijo radi martoško utere, iz revije »März« III. 1911 preložil K.

Ce bi n. pr. sedaj izbruhnila vojna med Francijo in Nemčijo, bi katoliško duhovništvo v Franciji v francoskih cerkvah prosilo za zmago francoskega orožja, v nemških cerkvah pa bi katoliško duhovništvo prosilo za nemško zmago. Da zmagajo Francozi, bi moralo poginiti deset in stotisoč Nemcev in francoski duhovniki bi za to hvalili boga; za stotisoč postreljenih Francozov bi doneli zahvalni psalmi iz nemških katoliških svetišč. Skratka, na verstvi posvečenih krajih bi doživeli smrtne in ponižujoče prizore, surovo, absurdno komedijo in pebalinsko zasramovanje božanstva. — zasramovanje, ki bi ostalo nekaznovano, dasi je kazniveje, kakor vsako drugo v paragrafih kazenskega zakona.

Naj bi sedaj kdo v Nemčiji, Franciji ali najbližje med bigotnimi, v Angliji vstal kda izmed nas in rekel: »Pisano je: Ne vbičaj!« in ti ne smeš uničiti človeškega življenja, ker smo vsi otroci enega očeta . . . bi mu odgovoril vsepovsodi lačen smeh buržoazije, in ta, ki je govoril, bi moral umakniti vspricho sočutnega posmeha takozvanih samostojno mislečih mož, in vendar se buržoa o priliki kar cedi samega krščanstva, že deset- in stoletja se n. Francozje so vzbunili »pobratimsko« revolucijo, Anglija in Nemčija pošiljata misionarje, krščanstva v paganske dežele. Kakšna komedija!

Zopet katoliška cerkev. Naj bi sedaj vstal Pij X., ta nepolitični, versko čuteči papež, ignis ardens, in izrekel v encikliki ali motu proprio: »Vojna se ne sklada z nauki krščanstva. Jaz, pontifex maximus, sem bogu odgovoren za vaš dušni blagor, ter prepovedujem katoličanom vojskovati se in ubijati svoje brate!« Li ne bi to imelo nepreglednih posledic? Tako bi n. pr. Nemčija po svojem poslaniku takoj uročila pri rimski kuriji protest proti temu nezastopnemu »antimilitarizmu«, nemški centram ali vsaj njegova večina bi izjavila, da je dogodek napravil nanjo skrajno mučen utis in da papež gotovo »ni tako mislila«, ter bi poslal na tilhem svoje odposlanke v Rim z nujno prošnjo do papeža, naj dovoli koncesije »lokalnim razmeram«. »Vitalni interesi nemških katoličev! . . . Centrumaš ni nič slabši državljani, nego kak . . . Državo ohranjajoča stranka, in dajte cesarju, kar je cesarjevega . . . Razpust naših telovadnih društev . . . Voda na mlin liberalcem«. (Kakor pri nas! Op. prev.) Vsa ta buma bi bila polna trzaloče smešnosti in zmeda bi bila, kakor v mravljišču. In vendar bi ne bilo nič bolj naravno in samoumevno, kakor ono Pijevo dejanje.

A . . . in Nemčija: . . . Plemsko-sorodna naroda . . . Hvala za prekrasni sprejem . . . Viljem. — — — Studijska komisija angleških dimnikarskih mojstrov v Monakovem. — — — 40 nemških vseučiliščnikov s tajnim svetnikom N. obišče Oxford in London. Presrčen sprejem . . .

Entente cordiale se ne obrača proti . . .

Poleti 1911: Socialistični poslanec MacDonald v angleški zbornici poslancev: » . . . Narodna čast . . . Ura nevarnosti . . . Vsakdo bo na svojem mestu.«

Ko smo s tega mesta nekoč iz verskih in mravnostnih razlogov govorili proti smrtni kazni, so listi zasmehljivo govorili o »filozofiji slabe prehrane«. Ti listi bodo tudi morda glede vojne zavzeli to nietzschejansko stališče silnega nadčloveštva. Ko pa že govorimo o »filozofiji slabe prehrane«, ne smemo pozabiti veteranov iz zadnje vojne (1870/71), ki hodijo tod okrog in ki se jim pozna, da se slabo hranijo in da se morajo prav malo nietzschejansko pretolči z lajnc, vedeževanjem in drugim firlefancem. In ko že govorimo o Nietzscheju: Kako razočaranje smo doživeli, ko se je po veliki vojni pričela razvijati ona vojaškopiharska kultura, ki je spravila vso Nemčijo, izvzemši Jug, na tako slab glas! Zato ne verujmo, da boste v Nietzscheju našli opravičilo vojnega furorja, dasi ste se po vsej krivici že navadili smatrati ga za zagovornika vojne. Naša kultura nima pričakovati nobenega izboljšanja iz kake zmage nad Francijo.

(Konec prih.)

DOPISI.

Rukavac pri Opatiji. (Samomor ali umor.) V soboto zjutraj ob 5. uri je našel prožni uslužbenec južne železnice Niko Kučič ob svojem obhodu pred rukavskim železniškim predorom hitro onkraj mostu ležati na tiru mrtvo žensko. Bila je popolnoma mrzla in trda. Obvestil je nemudoma telefonično postajo Matulje, na kar je prišel prožni mojster Seidel z ljudmi, da so jo pokrili. Postajni uradnik pa je obvestil hitro politično oblast in žandarmerijo.

Kako se je zgodila nesreča, se ne ve, a sledovi, kako bi bila šla v smrt, se dobro poznajo. Na kolu lesene ograje se namreč poznajo glavni sledovi od čevljev, kamor je gotovo stopila, predno je padla v prepad na železniški tir. Ravno tako se pozna, kod je zdrčala v prepad, ker je odkrušena zemlja. Predno pa je prišla na to mesto, je morala preskakati zidove, takšne, kakor se po navadi vidi po Krasu, kajti le čez take zidove vodi pot do tega kraja. Iz tega je sklepati, da je bila morda zasledovana od koga ali pa da je zblaznela. Zadržati bi bilo tudi umljivo, ker so Rukovčani slišali okoli polnoči ženske kliče in ker je imela lase popolnoma razmršene in ni imela nič na glavi.

Identitete umorjenke ne morejo dognati, ker je v kraju popolnoma nepoznana in tudi oblečena drugače, kakor Kastavke. Najbrže bo Kranjica. Krilo je imela pepelnato sivkasto, ravnetak jopič; bluzo pa je imela modre barve s črnimi križi. Na glavi, kakor rečeno, nič. V žepu mal nožič z enim rezilom in žepno ruto, okoli vratu malo srebrno verižico s tremi svetlinjami. Drugega ni našla nič komisija.

Iz Opatije. — V soboto dne 20. t. m. je bil v hotelu »Maglica« občni zbor novoustanovljenega »Slovenskega bralnega in podpornega društva«, kateri je bil prav dobro obiskan. Prišlo je 72 Slovencev, ki so vsi priglasili svoj vstop. Za predsednika je izbran g. Vahtar. Tako imajo tudi Volosko-opatijski Slovenci, kakor reški, svoje društvo, kar je prav veselo znamenje.

Sezija je letos prav slaba. Temu je krivo slabo vreme. Upanje je, da pa zdaj, ko se vreme preokrene na boljše, pride več ljudi. Ta lepi kraj pač zasluži obiska.

Pred kratkim je ustavila hrvaška parobrodna družba svoje vožnje v Kvarneru, ker ji je preveč konkurirala Ungaro-Croata in ker jo domačini niso podpirali v tisti meri, kakor je zaslužila.

Iz tolminskega okraja.

Tolminsko. — (Podpora okr. šolskim zalogom.) Četrta seja goriškega deželnega zbora dokazuje, da naši trije deželni poslanci nič ne zasledujejo koristi svojih volilcev in jih nič ne zagovarjajo v deželnem zboru.

V tej seji je namreč prišla v razgovor tudi podpora okrajnim šolskim zalogom, ki je pa razdeljena zelo krivično. Naš okraj ni najmanjši v deželi niti po številu prebivalcev, niti po številu šol in vendar dobiva naš šolski zalog najmanj deželnega prispevka. Sežanski okraj, ki ima več kot 10 razredov šol manj od našega, dobiva 8000 kron več, goriški pa, ki ima le nekaj nad 60 razredov več, dobiva skoraj trikrat toliko podpore. Ako sprejmemo v primeru tudi še furlanske okraje, se prepičamo, da sta na škodo tudi ostala slovenska okraja. Naš okraj dobiva tedaj več kot 12000 premalo deželnega prispevka. Tovariši, davkoplačevalci, zdaj veste, zakaj imamo tako visoke šolske naklade, ki bi se znatno znižale, ako bi nam dežela dala, kar nam pritiče. Teh vsakoletnih 12 in morda še več tisoč zapišimo pa našim trem poslancom v album, saj so nam jih le oni odjedli z molčanjem v deželnem zboru.

Iz bovškega okraja.

Z Bovškega. — (Lah napravi vodovod v Srpenici). — Srpeniški občinski svet so izročili izvršitev vodovoda, ki se ima delati letošnjo pomlad nekemu Lahu iz Trsta. Ne bi imel nič proti temu, ko bi ne bilo med ponudniki nobenega Slovenca, toda bilj so in še celo z nižjimi ponudbami. Najnižjo ponudbo je vložila družba domačinov: Durjava in Melevš iz Boveca, Šmona z Žage in Solar s Srpenice. Prva dva sta pred letom izvršila vodovod na Plužnem in sta se izkazala kot prava mojstra. Posebne vrste močje morajo biti ti starejšine, ki zametavajo domače ljudi. Hoch in evviva!

Iz goriške okolice.

Iz Prvačine. — Po receptu »Novega Časa« z dne 19. 1. 1912 št. 3. in dopisu iz Svetega pri Komnu se naznanja, da prvaška godba je vbojiliva ter vložil prošnjo, da z dnem 22. 11. 1912. je na razpolago za kidanje snega na Koroškem. Godba broji 35—40 mož, delovodja bode lahko g. urednik »N. Č.« Kot delovodja imel bode tudi čas sestavljati uganke. Prvaška godba.

Iz Dornberga. — Kaj pa z Dornbergom, gospod urednik? Ali ste pozabili že nanj, ker nič ga ne omenite več! Če nimate kakih važnih in zanimivih dopisov od njega, pa vam jaz enega ponudim in sicer katerega vsebina se glasi tako-le:

»Pri nas v Dornbergu že dalje časa deluje klerikalna posojilnica, katera je imela mnogo moških udov pred zadnjim občnim zborom. Vodstvo te posojilnice je bilo silno trmoglavo in svojeglavno, skratka, kar je hotelo to vodstvo, to se je moralo tudi zgoditi. Ker se Generalštab posojilnice ni ravnal po predpisih in njegovi

pomočniki, zato je mnogo udov raje prostovoljno odstopilo proč od posojilnice, kakor da bi se z vodstvom, kadar bi se sešli, gledali kot pes in mačka eden proti drugemu. Kmalu po tem odstopu udov je vodstvo sklicalo izvanredni občni zbor. In kaj se je Generalštab posojilnice zmisli, predno se je vršil občni zbor, ker se je bal, da mu kateri drugi vzame častno mesto? Pametna misel mu šine v glavo; šel je od hiše do hiše ter nadlegoval žene, ktere so ravno poleno mešale, da izvrstno bi bilo, ako bi postale udinje dornberške posojilnice, in res z njegovo prebrisano glavo si jih je veliko pridobil.

Še nekaj, g urednik! K zadnjemu občnemu zboru so imele priomati, namesto moški udje, dornberške — klerikalke, pa žalibog, so raje doma ostale, ker so se bale ena drugo, da bi mogoče katera brez nosa ali pa z raztresenimi lasmi domov šla, ker bi gotovo, ako bi se udeležile občnega zbora pri posojilnici, hotele imeti vrhovno oblast ter bi ob enem hotele imeti svojo predsednico, podpredsednico, tajnico in bog ve še kaj? Tako bi nastal med babami in vovstvom ravs in kavs.

Bolje bi bilo, da bi dornberške klerikalke pustile posojilnico v miru in varoval svoje otroke doma, da se ne bi podili umazani po cesti, kakor da gredo delat zgago v posojilnico.

Radovedni smo, kakšen prizor bode pri prvem občnem zboru — menda krasen, ker takrat se bodo gotovo tudi klerikalke udeležile. Žal, da ni v Dornberga fotografa, ki bi slikal ta smešni prizor in posnetke poslal v kinematograf. Pa menda tudi ženske ne bodo dolgo mešale po posojilnici, ker tudi njim se bode najbrže vodstvo zamerilo; sicer pa kaj stori to slavnemu vodstvu, saj ne manjka v Dornbergu otrok, potem si bode lahko blagovolil posojilniški Generalštab najeti novih udov in sicer — otroke.

Dr. Josip Vošnjak.

(Dalje.)

Mladostovenci.

Med Slov. v tiste dobe je vrelo. Ni čuda; če se je začelo govoriti in pisati o... Mladostovencih. Nemški listi so pisali o Mladostovencih seveda s srčno željo, da bi se med Slovenci umel lud razpor, v katerem bi ostalo kaj za Nemce. Duobus certantibus....

»Slov. Narod« je odklanjal ime Mladostovencev ter je pisal tako-le:

»Predno pa Slovenci trpimo, da se med nami ustanovi razločevanje med Staroslovenci in Mladostovenci, pomislimo dobro, kaj utegne iz tega slediti. Že s samim imenom je vrženo mnogo razdora med nas; koliko bolj pa se moramo tega razločevanja bati, ker je čisto neopravičeno.

Mladina je bila vselej navdušena za svobodo, in da je tudi slovenska, to vidi vsak, kdor hoče. Da bi jo pa kdo za posebno stranko napravil, tega gotovo še sama noče.

Eno je, kar nas veže vse v eno samo stranko in to je slovenski narod, njegov napredek in njegova ohranitev.

Sicer pa bodimo vsi če ne Mladostovenci vsaj mladi Slovenci. V mladosti je navdušenje, krepost in odvažna vstrajnost, brez katere se nobeno veliko dejanje ne izvrši.

Verdar se je pisalo še dalje o Mladostovencih, ki zastopajo svobodomiselno in narodno-radikalno strujo. »Danica« je svarila pred mladimi in z »Novicami« se je razvila polemika....

V del štajerske duhovščine je segla nova misel: ustanoviti strogo katoliški list. Vršilo se je posebno posvetovanje v Celju, ali iz tega ni bilo nič. Kajti z novim društvom in novim listom bi bilo prišlo do javnega razkola, česar pa so se takrat še bali. Na onem shodu so povdarjali v glavnem, da so katoliški duhovniki najprej zvesti sinovi cerkve, pa tudi skoz in skoz narodnjaki; zahtevali so le pripoznanje svobode katoliške cerkve....

Politično društvo.

V namen trdnjše organizacije na Štajerskem so ustanovili Slov. politično društvo v Mariboru. Med odborniki je bil seveda tudi dr. Vošnjak. Tudi dva duhov-

nika sta bila v odboru... Hoteli so ustanoviti tudi društveno posojilnico, ali vlada ni hotela potrditi predloženih pravil. Razvijalo pa se je živo gibanje.

Pred odhodom v Ljubljano.

Iz Slov. Bistrice se je preselil dr. Vošnjak v Smarje, toda vleklo ga je v Ljubljano. Hude politične boje je imel na Štajerskem, budil je ljudstvo, agitiral, vodil razne volitve, povsodi pri narodnem in gospodarskem delu je bil poleg — gnalo pa ga je še dalje, v središče, v nove boje.... Leta 1872. se je preselil.

Prej še so bile volitve v deželne zore. Zopet so se potezali za slovensko enakopravnost v deželnih zborih. Tudi v goriškem:

Dr. Lavrič je v obširni interpelaciji vprašal vlado,

1. ali hoče ukazati, da se ima v uradih za Slovence postavljenih takoj začeti slovensko pisati in malo po malo takoj napredovati, da bode po preteku enega leta vse uradovanje slovensko;

2. ali hoče vse pripraviti, da se precej začnejo vsi predmeti v srednjih šolah v Gorici po slovensko predavati;

3. ali hoče vlada ustanoviti slovensko vseučilišče v Ljubljani? —

Za slovenske docenture v Gradcu.

Leta 1870. je imelo prinesiti slovenske docenture na graškem vseučilišču. 3000 gl. je bilo postavljenih v državni proračun za 3 docenture s slov. učnim jezikom na pravni fakulteti v Gradcu. Oglasili so se 3 kompetentje. Ali v državnem zboru so čuli odgovor, da se stolice ne morejo ustanoviti, ker proračun še ni sprejet.

V »Slov. Narodu« je takrat vskliknil Tomšič: »Koliko časa bodo še gg. ministri ničemerili s cesarjevim imenom in s slovenskim narodom?!

(Dalje prih.)

Komur tiče.

(Odgovoril A. G.)

Konec.

Dopisnik »Dneva« pravi, da..... »ima danes na Goriškem med naprednjaki odločilni vpliv tržaška »Edinost«, ki piše mirno in dosledno. Poleg nje pa bi bilo še veliko prostora in delokroga za »Sočo« dovolj v velikem lokalnem boju proti Italijanom in klerikalcem. A morala bi biti tudi dosledna in pisati o tem, kar spada v njen delokrog....

Domišljav pa ni ta vrli naprednjak v »Dnevu«! Od včeraj je tukaj, pa že hoče odmerjati delokrog stari »Soči«. Še več: zavrača »Sočo« k velikemu lokalnemu boju proti Italijanom in klerikalcem!

Skrajna predrznost! Res je, da ima vsak pes gobec za to, da laja, — tudi jaz ne morem nikomur ust mašiti, ako hoče kritikovati, ali zopet moram tudi jaz z indignacijo vsklikniti: Ohranite, mladi gospodine, take svoje nauke za-se! Odločno si prepovedujem, da dajate »Soči« take nepotrebne svete! »Soča« ima za seboj tako velikanske boje z lahonsko hidro in klerikalno črno vojsko, da je treba velike porcije brezstidnosti onemu, ki se drzne, dajati jej lekcije v tem oziru. Jaz sam sem pričel pisati ravno pred 30 leti proti lahonski prepotenci na Primorskem, 2 od l. 1889. stojim v Gorici v ospredju tega boja, ki je bil čisto silno srdit, strupen, naravnost nevaren celo za življenje. Kako je bilo še pred 3 leti po prepovedani kolezarski slavnosti? Ne iščem hvale ne sebi ne »Soči«, ali tudi take lekcije si prepovedujem, kakoršne je spustil dopisnik v »Dnevu«.

Z neko posebno tendenco je pohvalil »Edinost«, in dejal je celo, da... ima odločilni vpliv med naprednjaki! — Zadnje čase nam »Ed.« res malce pomaga v trdem boju z goriškimi klerikalci in laškimi liberalci. Posebne okoliščine so zamožale »Ed.« v ta boj, — in nikomur ne more biti to tako ljubo, kakor »Soči« in meni osebno. Leta in leta sem nosil jaz sam vso težo takega boja; od zunaj je bilo malo pomoči, skoro nič! In poleg neprestanega duševnega razburjenja so frčali tisočaki v zrak. Ali vstrajal sem, čeprav so bile žrtve ogromne! In dočkal sem, da zdaj pomaga »Soči« celo — »Edinost«, kar pozdravljam z največjim veseljem in zadovoljstvom. Le dalje tako! Klerikalno ča-

sopisje je mogočno, je silno razširjeno, je organizovano v medsebojni podpori, zakaj bi proti tej sili ne delovali vsaj »Soča« in »Ed.« v najlepši slogi po geslu: Gekrennt marschieren, vereint schlagen! Kdo bo tu mislil na »odločilni vpliv«! To prepuščamo dopisniku »Dneva«, ki hoče priti kar na vrat na nos do — »odločilnega vpliva«. Naj kar še kaj poskusi, pa bo takoj videl, koliko je »Soča« zgubila na svoji veljavi!

Dopisnik »Dneva« pa je samega sebe udaril po ustih z naslednjimi besedami:

»Kdor pa bi po tej žalostni sliki sodil goriško napredništvo, bi se srčno zmotil. Ni tako slabo to napredništvo, kakor izgleda po svojem glasilu. V tisočih in tisočih priprostitih mož živ napredno prepričanje in čaka novega probujenja!«

Čudno! Od kod pa je zašlo napredno prepričanje v tisoče in tisoče priprostitih mož? Zakaj ne more dopisnik »Dneva« zapisati take resnice niti o Kranjski? — Vidite, to je sad vstrajnega in doslednega velikega dela »Soče« in »Primorca«, to je vspeh negreledne vrste žrtev, ki danes v svojih posledicah tlačijo mene in vsa moja podjetja. — Ne iščem hvale svojemu dolgoletnemu delu, ali vsaj toliko naj se mi prizanaša, da vsak privrženec v našo deželo ne pljuva nekaznovano v čisto pesodo našega naprednega življenja, ki sem ga rodil, gojil in ob sodekovanju malega števila prijateljev vzgojil do veličine, ki imponuje celo dopisniku »Dneva«. — Jaz sam dobro poznam tisto napredno prepričanje v tisočih in tisočih priprostitih mož! To je tradicija, ki se ne dá izbrisati, to je zajedno zaslonba »Soči« za bodoče čase, za bodoče faze v daljnem razvoju našega naprednega življenja. In ako se bo drznil katerikoli intrigant kaliti našo čisto vodo, meneč, da bo pri nas ribaril v motnem, tedaj se pokaže v vsej polni moči tisto pošteno napredno prepričanje, ki živi v tisočih in tisočih priprostitih mož. — Naprednost intrigantov, ki bi radi splezali brez dela, brez trpljenja in brez žrtev po hrbtih priprostitih naprednih mož do zaželenega viška, ta naprednost dobi takrat zaslužen odgovor: enim v plačilo, drugim za učilo!

Dopisnik »Dneva« sanja o političnem preobratu med goriškimi naprednjaki (!), češ: »Vsi, ki so protiklerikalni (!), čutijo, da bo treba vstvariti nekaj novega.« — Nekaj novega? Kaj naj bi to bilo? Tega ne pové niti modri dopisnik »Dneva«.

Da mora v naši deželi nekaj počiti, kar zdrami in strne vse napredne duhove v zmagojučo bojno falango, to je gotovo. Doba raznih kriz, stagnacije, malodušnosti mine in zopet prične novo življenje, ki povede bojne čete do zmage. In »Soča« bo stala temu novemu življenju na čelu, vodila ga bo s priznano staro živahnostjo, odločnostjo in prevdarnostjo, a intriganti ostanejo... »ob strani v jarku«. Pri »Soči« poznamo najbolje vse rane na našem naprednem telesu in nikdo bolj ne želi, da bi se te rane čim prej ozdravile. Žal, da ne moremo izzvati radikalne operacije, ker se opravičeno bojimo, da bi taka operacija ne bila brez nevarnosti. Zato puščamo času čas in političnemu razvoju naraven tok. Ako pa bo res treba govoriti in izžigati gnile rane z naprednega telesa, tedaj se bo to tudi zgodilo.

Ker pa dopisnik »Dneva« išče koga v obližju »Soče«, ki naj govori, tedaj naj se oglasa jaz in pravim resno in svečano: Kamen proč, ki ga hočete vreči v »Sočo« in morda tudi v mene! Naša vest je mirna in čista, zavest pa nam pravi, da smo delali in žrtvovali celo nad svoje moči. — a nikdo nima pravice, zahtevati od nas dela, trpljenja in žrtev za vse druge, ki bi radi samo kritikovali in jezik brusili, a nič delali, kaj li še za stranko in narod trpeli in žrtvovali.

Toliko naj zadošča!

Družba sv. Cirila in Metoda.

C. M. podružnica v Mirni je prejela iz nabiralnikov gostilne g. Jožefa Marušič 16 K; g. Alojzije Faganeli 20 K 10 h; g. Miha Faganeli 12 K 50 v in g. Ivana Beltram 7 K 25 v.

Iz Sv. Križa. — Dne 21. t. m. priredili sti Bralno društvo in podružnica družbe sv. C. in M. predpustno veselico, katera je uspela jako dobro v vsakem pogledu. Posamezne točke so se dovršeno proizva-

jale. Vsa čast pevoem in pevkam! Igra »Servus Petelmček« in »Ohcet pod marelo« sta bili izborno igrani. Domača godba je bila dobra. Največ zaslug pri vsej prireditvi gre g. Paljku, ki se je neumorno trudil pri vsej stvari.

Bralno društvo in podružnica se ob tej priliki najiskrenejše zahvalujeta p. občinstvu za mnogobrojen obisk, tamburaškemu društvu v Dobravljah, slav. županstvu, g. Ferjančiču za brezplačno prepušitev dvorane, sploh vsem, ki so pripomogli, da je veselica dobro uspela. Hvala tudi za preplačane vstopnine.

Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gorici izkazuje s tem svojo denarno poslovanje tekom leta 1911.

A. Dohodki: 1. Članarina K 378, 2. pokroviteljstva K 20, 3. čisti dobiček vrtniceveselice 1/2 K 350, 4. darila nabrana po »Krožnici« za Narodno šolo v proslavi 20-letnice moške podr. K 700, 5. razni prispevki in darila izročena po upravnštvu »Soče« K 790, skupaj K 2238.

B. Stroški: 1. Vodstvu v Ljubljano K 1320, 2. pristop p. hranilnici K 125, 3. za tiskarstvo slov. šol. v Gorici, Krmini, Ločniku K 130, 4. razni stroški za Narodno šolo K 60, skupaj K 1635. Prebitek je plodno in nakležen v korist Narodne šole na Blanci. Iz nabiralnikov v Gorici je poslala m. p. okroglo 100 K, narodnega blaga je razpečala 400 računskih listkov, 6000 narodnih kolekov in 600 C. M. razglednic.

Deželni zbor.

VI. seja.

Včeraj proti večeru se je vršila šesta seja deželnega zbora. Navzoči: zavezniki.

V odseke so poslali: zakonski načrt o premembah zakona o sredstvih za zatiranje pelagre; zakonski načrt z nekaterimi premembami glede pogozdovanja Krassa; zakonski načrt glede pospeševanja govedoreje; poročilo o zakonskem načrtu glede izboljšanja gospodarskih razmer učnega osebja na meščanskih in ljudskih šolah; sprejme se zakonski načrt o zloži poljedelskih zemljišč ter o delitvi skupnih zemljišč in ureditvi prava do njih uživanja in oskrbovanja; sprejme se zakonski načrt o varstvu planin in pospeševanju planšarstva. Poročilo o povišanju deželnega prispevka trgovski šoli v Gorici se odstopi šolskemu odseku. — Za napravo bekovišč v poskusne namene se dovoli 1000 K. Obnovi se prispevek 800 K trgovski zbornici za razstavo posušenega sadja; odobri poročilo o podpori občini Topoljan za popravo nasipov ob Teru v znesku 6000 K; odobri se poročilo o popolni ure... j Birse in osuševanja Prevalov in zgradbi mosta v Marjanu, znesek 9000 K. Odobri se poročilo o prekopu Idrije pri Versi in zgradbi mosta v Versi, znesek 7600 K. Podaljša se druga polovica občini Libušnje za vodovod na Vrsnem, 3750 K.

Obnovijo in podaljšajo se razne podpore. Sprejme se delitev županije Naklo.

Odobri se obnovitev višjega izdatka za izdelavo načrtov železniških črt Goica-Cervinjan, Sv. Lucija-Kobarid, Sv. Lucija-Kranjska meja v znesku 25511 K. Odobrijo se nagrade nakazane na račun organa za pobiranje doklad na užitino, 14000 K.

Peslanec Fen je stavil na poljedelskega ministra interpelacijo za ureditev kolonkih pogodb; ministerstvo naj bi predložilo deželnemu zboru tak načrt.

Prirednja seja bo v sredo popoldne ob 4.

Domače vesti.

Planinski ples goriške podružnice se vrši nepreklčno v četrtek dne 1. februarja 1912. Posebnih vabil se ni razposlalo. Dobrodoselji je vsakdo, ki plača vstopnino. Obлека ali čisto navadna, ali planinska ali narodna, odklanjajo pa se salonski fraki. Iz tujih pogovorov prirediteljev se ukaže v javnost sem in tja kaka beseda o nameravanih podrobnostih te predpustne zabave. Prostorov je dovolj tudi za največji naval. Zabava se vrši v Trgovskem domu v vseh oddelkih, ki so sploh v t. svrhu pripravni, tako v veliki dvorani in njenih pritliklinah, potem pod zemljo v gostilniških prostorih in na planinah po ga-

deriji v društvenih prostorih »Slov. Čitalnice«. Vsa pota so zložna in dobro znamenovana. Markacije kažejo do okrepčil. Podružnica je namreč poskrbela za dobro zložbo v gostilni, v kavarni, čajarni, strani in visoko gori pri »planinskih muzejih«. Pripravlja se tudi planinski muzej in »Velika privlačnost deželi o kmetijskih muzejih«. V večera bo nadalje »Zlatorog«, lahko trbo vsakdo brez posebnih težav. Vsi v gal planinske rože. V četrtek torej Trgovski dom!

Pri vstopu vdobi vsakdo vstopnico, s katero potem glasuje za onega, ki ima najlepšo narodno nošo ali pa planinsko obleko.

Za narodni muzej so darovali: Gosp. Josip Balič, učitelj Vrh Sv. Mihaela, 21. dar, 3 stare jopiče, dobljeni v Šempetru pri Gorici. Gospod Josip Prijatelj, c. k. učitelj v Kobaridu, nabral na Kobarškem in sicer: 1. Gospod Ivan Gruntar župan Kobarid, 2. sliki na platnu (Sv. Anton, Sv. Francisek). 2. Gosp. Gruntar, posestnik v Kobaridu, 1 oljnata svetilka, 3. Dijaki pripravnice, 8 novcev, 1 gumb, 1 kos riml. opeke ter 4 knjige a) Hrana Ev. naukov v Celovci 1845, b) Abecednica v Celovci 1873 c) Učiteljski tovariš 1. 1866, d) Dr. I. Šubec: Poljedelstvo 1853. 4. 1 srebrn novček (zelo redek) izkopan pri Sv. Antonu pri Kobaridu. Gospod Princič Jožef, posestnik Cerovo, 1 srebrn in 1 bakren novček ter 1 kos rude. Gospod Ed. Princič, nadučitelj Pevma, 1 pečat, 6 raznih novcev. Gospod Vekoslav Benko, učitelj Drl. Branica 4 bakrene in 2 srebrna novca. Gospod Štrukelj, učiteljski IV letnika, 2 knjigi 1) Koledar 1. 1862. c. k. kmetijske družbe v Gorici, 2) Berilo za male kmete in kmetih Dunaj 1. 1345. Gospod Vovk, učitelj v Gorici, 2 novca. Gospod Josip Ivančič, trgov. v Gorici, srebrn denar. Odbor.

Občinske volitve v Vrtovinu. — Pri občinskih volitvah v Vrtovinu dne 25. t. m. so zmagali naprednjaki v III. in II. razredu, le I. razred so si obdržali klerikalci.

Zadnja plesna vaja G. S. M. je bila v nedeljo od 4.—9. zvečer: sviral je vojaški orkester. Udeležba je bila ogromna, tako da so plesali četvorko v 3 kolonah (do 80 parov), a prostori za gledalce so bili vsi zasedeni v prtiliču in na galerijah. To je bil že velik ples, ne pa skromna »plesna vaja«. Poleg četvorko so plesali tudi Črnogorko. Beseda in še druge figurirane plesne. — Smelo lahko rečemo, da ni društva ali družbe v Gorici, kjer bi izvajali razne plesne tako točno, brez zmešnjav, pa vsi jednako in lepo, kakor se to godi pri naši G. S. M.

Pa kako lepa družba je ta naša G. S. M! Tu je zbran cvet našega mlajšega pokolenja, in pogled po teh krasnih in zlatih vrstah te naše slovenske mladine mora razveseliti vsako rodoljubno dušo. — In tu zopet vidimo, kako veličinski je naš napredek v Gorici v malo letih! Kako bo šele v 10, 20 letih, ako pójde naprej po tej poti? In zakaj ne bi šlo? — Zakaj pa je vedno tudi pri plesnih vajah G. S. M. še več gledalcev nego plesalcev? Pač zato, ker gledalce veseli in zadovoljuje že pogled po plesni dvorani, kjer smni in vrvi življenje mladine, ki s svojim krasnim nastopanjem v svet dela čast svojemu narodu. In zares, vsaka mladenka in mladenič, ki se sučeta v tej vrli domači družbi, si nevedé uzladita oblike družabnega obče-vanja, kar jima bo koristilo ob mnogih prilikah vsakdanjega življenja. — Tudi s tega stališča ni podcenjevati vrednosti zabav naše G. S. M.

Nikar pa na, si ne misli kaka filister-ska duša, da je tu mladina prepuščena sama sebi. Veliko prihtaja mater in starejših oseb obojega spola, ki se po nekoliko uric srčno radujejo s svojimi otroci vred. Prihajajo gospé iz naših najboljših krogov, da povečajo vrednost in sijaj prireditve naše G. S. M. — Naprej po tej poti! — Iz poročila o tej zadnji plesni vali moremo soditi, kako slajna manifestacija naše življenske sile v Gorici bo šele veliki in prihodnji soboto!

Okrožnica vsem županištvom dežele. — Županstvo se vabi, da obvesti v ogib vsakemu nesporazumljenju takoj tamkaj-nje naročnike močnih krmil, da je koruza, ki jo nameravajo prejeti živinorejci po znižani ceni v smislu tukajšnje okrožnice z dne 24. decembra 1911. št. 16251. namenjena izključno za krmljenje živine in

da se torej nikakor ne more rabiti kot hrana za ljudi.

Ako deželni odbor dozna da namera-vajo naročniki rabiti koruzo kot hrano za ljudi, bo primoran odpovedati oddajo naročene koruze. Deželni odbor.

K dopisu iz Rukavca. — Identiteta tam omenjene ženske je že dognana. Našli so za njo na sledu poselno knjižico, kišče na Ivano Rupič, rojeno 1874. na Koroškem. Služila je do 11. t. m. v Gradcu pri neki ekselenci. Pri obdukciji je pokazal prazen želodec, da najmanj 2 dni že ni jedla.

Občinske volitve v Št. Ferjanu se vršile prihodnji teden. Klerikalci bodo dobili, da je kaj. Dobili so, kakor imajo opr. Gorice 400 K za agitacijo. Če bi dali denar ... ubogim, bi storili dobro. Če bi dali denar ... S. L. S. v Št. Ferdele! ... Neki vodita ... trebuh za Boga, jama se je izrazil, da ima ... naš in v cer-Pravi, da kaj bo hodil k sv. ... tudi, da ... da je vsejedno debeli! Pravi tudi, da ... sme imeti vsak tudi 50 žen, samo ako jih more prerediti. To je mož, ta je vreden, da se ga do vrha občinskega zvonika povzdigne!! — Zečco pa vprašamo, povej povej, al agitiraš še kej? Jaz ti tako povem, da agitirat ne smem; saj moj mož tako za župana ne bo. — Št. Ferjanski volilec. — Drugi dopis prihodnjč.

»Slovenska Čitalnica v Gorici« je priredila v soboto svojim članom in gostom drugi zabavni večer v letošnjem predpustu. Udeležba je bila tudi drugič prav lepa v kljub slabemu vremenu, zahvala pa živalna in prisrčna. Trajala je skoro do 2. ponoči. Četvorko je plesalo 28 parov. — Videti je, da je med člani dovolj smisla za take prireditve, ki prinesejo nekoliko več življenja in gibanja v to matice vseh slovenskih društev v Gorici.

Nesreča na železnici. — Sinoči je ponesrečil železniški kurjač Köckl po imenu, mečan še mlad človek. Padel je s tovornega vlaka med Prvačino in Ribembergem. Ko je strojevodja zapazil, da ga ni, so iskali in ga našli na mestu s prebito črepinjo. V Gorico so pripeljali še živega, pa je takoj na to umrl.

Vsled srčne kapi je umrl pri delu pred par dnevi na državnem kolodvoru v Gorici ogibalni čuvaj Zlobec. Bilo je zvečer ob 6 in pol. Zgrudil se je na tla in postal mrtev. Star je bil 34 let.

Truplo vpokojenega mestnega učitelja Fr. Gabrielčiča so končno našli blizu Št. Petra v Funtanji v Soči. Truplo je že močno razpadlo. Spoznali so v njem vpokojenega mestnega učitelja Gabrielčiča iz Gorice, ki si je poiskal smrt v Soči dne 21. decembra pr. l. Truplo so bili prenesli v tamkajšnje mrtvašnico ter so je potem kmalu zakopali.

Kaprol za sveto stvar, urednik »Novega Časa« ga zopet lomil. — Prejeli smo iz Gorice in priobčujemo: »Zadnji »Novi Čas« je vendar le prinesel nepravo rešitev svoje uganke. V stavku se leži na »Sočo« in na reševanja tistih ugank. Račoveden sem bil, kdo mora biti ta reševalec, ki tako hitro rešuje uganke »Novega Časa« v »Soči«. Napotil sem se v soboto zvečer v gostilno, katero imenuje »Novi Čas«, sedel v kot, naročil četrt vina in opazoval goste, da najdem svojega moža. Osem kvartincev, to je bil znak, po katerem bi moral pa izjavi »Novega Časa« spoznati »Sočinega« sotrudnika. Pri sosedni mizi je izpil neki možakar že osem kvartincev. »Novi Čas« se ni motil, sem si mislil, stopil sem k njemu ter mu prisrčno čestital na uspehu. Izbulil je oči, da je bila celo plinova svetilka sredi sebe v nevarnosti, potrkal se je po prsih ter rekel ponosno: »Jaz nimam s »Sočo« nič opraviti, jaz sem — klerikalec.« Osem kvartincev je pa le izpil, hinuec, sem si mislil in ga pustil dopolniti število božjih »povedij.« — Tako naš poročevalec, kateremu se tem potom zahvaljujemo za to notico.

Kar se tiče že omenjenega dostavka k rešitvi uganke v »Novem Času« imamo tudi mi nekaj pripomni. Iz dostavka smo izvedeli, da hočijo kaprola za sveto stvar, po glavi edino le sanjske bukelce, numare in kvartince in najbrže so sanjske bukelce ona lepa knjiga, katero dobi srečno izžrebani reševalec uganke v dar od uredništva »Novega Časa«. Čim bolj črno ime ima kdo, tem večja je verjetnost, da dobi nagrado. Zadnjič je dobil tako nagrado Mrak, in če se bi kdo pisal Noč ali

Tema, bi jo pa to dobil. Kaprolu dajemo nasvet, naj pogleda v sanjske bukelce pod črko D, kjer dobi: **Duhovit hoteli biti**, št. 27, 48, 52, brezuspešno prizadevanje. Če postavi kaprol te številke v loterijo, in če zadene ambo, ali pa celo terno, potem poroče lahko o sebi: »Vsaj to pot sem zadel, drugače se mi itak vse ponesreči!«

Častnik-aviatik, artil. poročnik V. Schünzel je padel na tukajšnjem vežbališču na V. Rojicah z višine kakih 500 do 600 m z aeroplanom na tla. Častniku se ni zgodilo nič hudega, aeroplan je razbit.

Mrtvega so našli na poljski poti ob Šempeterski cesti nekega 82 letnega Karola Kocjančiča. Najbrže je padel in si ni mogel pomagati pa je zmrl.

Sabljo so vzeli nekemu častniku v Gor. vasi nad Kanalom. Tako se nam poroča. — Prišel je bil »v vas«, kar pa fantem ni prišlo. Sedaj se vršijo poizvedovanja. O dogodku se po Kanalskem mnogo govori.

Kruljev je, eno oko mu manjka in ena roka, tak je 48 letni italijanski podanik Ivan Zava. V Tržiču je zahteval od svojega očeta denarja. Ker mu ga ni dal, je bil jezen in se prepiral, tako da so poklicali redarje. Te je razžalil in grozil jim je — zato je dobil pred sodnijo v Gorici 3 mesece težke ječe.

Listnica upravnštva. — Gosp. I. B. iz G. Vaše poslano priobčimo v četrtek v »Soči« in v petek v »Primorcu«.

Hrvatsko društvo »Prosvjeta« na Dunaju priredi 11. febr. t. l. v dvorani »Verbandsheim« VI., Kasernengasse, koncert s plesom. Čisti dobiček je namenjen dobrotelnim syrljam.

Sokolski vestnik.

Slovenskim trgovcem in obrtnikom. Ze dalj časa goji goriški »Sokol« telovadbo za trgovski in obrtni naraščaj. Ni pa tu oddelek tako obiskan, kakor bi moral biti v mestu z 10000 Slovenci. Mnogo je krivo temu dejstvu, da je precej slovenskih delaljalcev tako zaslepljenih in se hoje pošiljati svoje vajence k Sokolu k telovadbi, češ, vajenci naj se sedaj uče, za to bodo imeli pozneje čas. Res je to, toda premislite, da telovadba za ta naraščaj se ne vrši ob delavnikih, ampak ob nedeljah in praznikih od 1 in pol do 3 in pol popoldne, ko ima in ko mora vsak vajenec po vseh človeških zakonih imeti prosto. Nadejamo se torej, da ta apel ne bode brez uspeha.

Sokol na Jesenicah priredi dne 2. febr. t. l. svoj VIII. Sokolski ples v hotelu »Trilav«.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Novi semenj v Sv. Križu na Vipavskem bode v ponedeljek, dne 5. februarja.

Živinorejske vajence, ki se hočejo izvežbati v hlevskih opravilih, v strežbi mlazne živine in v mlecarskih delih, sprejme ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu. Živinorejski vajenci dobe poleg proste hrane po 10 K na mesec. Pouk je nastopiti s 1. aprilom. Prošnje je vlagati do 1. marca. Pouk traja do konca meseca oktobra.

Občni zbor trgovskega in obrtnega društva za Goriško se je vršil dne 24. januarja t. l. v hotelu pri »zlatem jelenu« ob zelo številni udeležbi, kakor dosedaj še ni bil obiskan nobeden občni zbor tega društva. Pogrešali pa smo še vedno mnogo in mnogo onih ljudi, katerih dolžnost bi bila zanimati se za društvo, namreč nekaterih samostojnih trgovcev in obrtnikov. Udeležba priča, da se je društvo postavilo na krepkejšee noge in da vesno stremi za dosego postavljenih si ciljev. Predsednik je v svojem poročilu omenjal glavne točke društvenega delovanja v preteklem letu. S pomočjo odseka trgovskih sotrudnikov, ki je radevolje priskočil društvu na pomoč, so se ustanovili trgovski tečajji, v katerih se podučuje knjigovodstvo, nemščino in laščino. Odbor je storil po možnosti vse za povzdigo slovenskih trgovin in obrti v mestu in na deželi. Zbo-rovanje je bilo zelo živahno, oglasili so se k besedi razni gospodje, ki so marsikatero lepo idejo v blagor in napredek društvu prinesli na dan. V dokaz zanimanja za društvo naj služi dejstvo, da je trajal občni zbor nad 3 ure. V odbor so izvoljeni gg. Kopač, Medved, Krševani, Ivančič, Kravos, Domenis in Kovačič, kateri so se

svoji seji 25. t. m. konstituirali sledeče: Preds. J. Medved, podpreds. Krševani, tajnik Domenis, blagaj. Ivančič, gospodar Kovačič, odbornika Kravos in Kopač.

Politični pregled.

Državni zbor bo sklican na dan 27. febr. t. l.

Zunanji minister grof Aehrenthal je dobil od cesarja 6 mesečni dopust. Hotel je odstopiti, toda cesar ni sprejel demisije, unarveč upa na ozdravljenje Aehrenthala. Posle zunanjega ministra bo vodil sekc. načelnik baron Müller.

»Klerikalizem, ta je sovražnik!« — Dunajski napredni poslanec dr. Neumann je imel shod, na katerem se je bavil z go-njo krščanskih socialcev proti zunanjemu našemu ministru Aehrenthalu. Rekel je med drugim: Kaj je storil Aehrenthal klerikal-cem? Ti bi hoteli, da bi bil Aehrenthal pri-pravljen na vojno proti Italiji s pretevo, da preti kaka nevarnost, v resnici pa za-tegadel, ker je Italija sedaj v Tripolisu za-poslena in bi bila torej dana ugodna prilika, korakati proti Italiji s to ali ono pre-tvezo. Pa zakaj se bojeviti klerikalci za-ganjajo toliko v Italijo? Ali hočejo morda dobiti nazaj Benečijo, da se množjezični kacs Avstrije še poveča? Ali ne vedo, da tudi zmagonosna vojna bi vzročila ljud-stvu velikansko škodo? Ne, klerikalci upajo, da po razbitju italijanskega kra-ljestva bi se dvignila moč papeževe drža-ve. Ali radi teh klerikalnih nesmiselnih želj narodi v Avstriji ne bodo hveli liberalne Italije za svojo sovražnico. Narodni se spo-minjajo ob tej vojni goni besed Gambette: Klerikalizem, ta je sovražnik!

Na Kitajskem. — Sovražnosti so zo-pet prišle. General Vutingfang je pozval cesarsko družino, naj se takoj odpove pre-stolu. Vlada hoče premirje podaljšati.

V Mukdenu je bilo v zadnjih 5 dneh nič manj in nič več nego 32 atentatov z revolverji in bombami.

Nov nuncij na Dunaju. — Za papeškega nuncija na Dunaju je imenovan mon-signor Rafael Scappinelli di Legnigno. Se-da je bil tajnik kongr. izr. cerkvenih po-slov, nekak zunanji minister Vatikana.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Razne vesti.

Z bojišča in Tripolisa se je vrnil ita-lijanski general Pecori-Giraldi, ker je mož gluh. — Parnik »Bregenz« je bilo usta-vilo italijansko vojno brodovje, ker je bilo na njem več turških višjih častnikov. Ustavilo je tudi še neki drugi parnik. — Italijani so bombardirali luki Liof in Se-leiman pri Dorni; skušali so se izkrcati pa se ni posrečilo, ker so se Turki in Arabci dobro branili.

Ponavljajo se od arabsko-turške strani napadi na Ain-Zaro, in sicer se pri-kaže sovražnik sedaj na tem sedaj na onem koncu, navadno precej številno. Do bitek pa ne pride.

Razne vesti.

Slovensko akad. društvo »Ilirija« v Pragi priredi, počenši z 2. februarjem ci-klus predavanj o razvoju, zgodovini in bi-stvu glazbe ter vabi tem potom vse Slo-vence v Pragi, da se udeleže z ozirom na važnost predmeta, te zanimive prireditve. Predava član društva, abs. comp. Ferdo Herzog. Predavanja se bodo vršila vsak petek in sicer 2. II. ob 2. uri popoldan, si-ker pa vsakokrat ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih, Taborská ul. 14. Král. Vinohrady. Obsegala bodo sledeča po-glaja: I. Praglazba. — II. Eksočlona glaz-ba. — III. Moderna opera in opera bodoč-nosti. — IV. Moderni orkester in njegovi glazbeniki. — V. Upeljevanje v glazbo na fizikalni in filzjologični podlagi. — VI. Glazba med Slovenci. — Predmet je ak-tualen in potrebno je za vsakega izobra-ženca, da ima vsaj površen vpogled v sve-tovno glazbo, zato upamo, da bo udeležba pri predavanju prav številna. Vsako pre-davanje je združeno s čajevim večerom. K obilni udeležbi vabi odbor.

Rodbinska žalogra na Dunaju. — Vpokojeni artil. major Haller je ustrelil svojo ženo, svojega psa in samega sebe. Baje je bil neozdravljivo bolan. Mož je bil skrajno nervozen.

Dalje na 4. strani.

Svetovni rekord aviatika Fischerja. — Belgijski aviatik Fischer je dosegel nov svetovni rekord z dvema pasazirjema. V Bonyu na Francoskem se je dvignil v 50 minutah do višine 1350 m ter tako prekosil letalca Verrepta za 275 m v visočinskem poletu.

Nagrada 110.000 dolarjev si je prislužil aviatik Graham Witte, ki je obletel spomenik »Svobode« v newjorskem pristanišču.

Smrtna nesreča vsled silne burje. — V Trstu v svobodni luki se je pripetila nesrečna vsled silne burje. 3 premikači so vozili vagon. Pritisnila je burja ter poglala voz v brzi tek. Premikača Angelj in Jos, Kralj sta se borila, da bi ustavila voz. Voz je drvel naprej; voza vsled burje in prahu ni videl strojnik Jos. Skopinič. Voz ga je na tiru zakotil, podrl ter mu strl glavo, da je obležal mrtve.

Truplo neznanega človeka so potegnili v Trstu iz morja. Moški je star kakih 25 let. Oblečen je bil v zametasto obleko.

Roparski glavari 73 letni Carmine Angelo v Rimu je dostal svojo kazen v zapori vsled kraljevega pomiloščenja. Ko se mu je to naznanilo, ni hotel iz jetnišnice nazaj v Abruce, marveč je rekel, naj povedo kralju, da bi rad umrl v ječi.

Izgredi italijanskih delavcev. — Poročajo iz Disserdingena v Nemčiji, da so tam demonstrirali italijanski delavci radi znižanja plače. Razbili so krog tovarne razne reči ter napravili precejšnjo škodo. Orožniki so streljali na nje. Delavci so streljali iz revolverjev. 3 osebe so mrtve.

Ruski špijoni. — Policija v Krakovu je prišla nekoga Pavla Pelka, pri katerem so našli važno poročilo na ruski generalni štab. Ta špijon zna 13 jezikov, tudi japonski. Poročajo dalje iz Brodov, da je policija prišla 13 oseb, ki so se pečale s špijonažo na korist Rusije.

Kolera v Italiji. — Od 18. t. m. dalje je Italija proglašena za prosto kolere, izvzemši kraje: Olgenti, Catalinsetta, Siracusa in Messina.

Občinski posredovalni uradi.

(Dalje.)

§ 19.

Posredovalni urad mora zaslišati obe stranki, pretehtati njiju dokazila, in sporno stvar, ako le mogoče mirnim potom poravnati.

O poravnavi razpravah se ne smejo spisati zapisniki. Ako se siličujejo stranke na priče in izvedence in pridejo z njimi k poravnavi razpravi, se morajo staviti pričam in izvedencem vprašanja, ki se zde primerna v pojasnitev stvari. Posredovalni urad pa ne sme vabiti prič in izvedencev.

Za ogled na licu mesta, ki je zvezan s troški, mora staviti posredovalni urad pogoj, da plačajo stranke dotične troške naprej.

§ 20.

Pričeto poravnano razpravo je tako dolgo nadaljevati, dokler ne pride do poravnave ali, dokler ne pride posredovalni urad do prepričanja, da je poravnavi poskus brezuspešen. Na prošnjo obeh strank se more pričeta razprava potrebi primerno odložiti.

Posredovalni urad ne sme zaprisegati nikogar; tudi se ne more v posredovalnem uradu skleniti poravnava na prisego, (§ 3. zakona z dne 21. septembra 1869. drž. zak. št. 150).

§ 21.

Pri ustanovitvi poravnave mora posredovalni urad paziti, da se obveznosti, ki se naj izpolne glede glavnega in obrestnega zneska, glede plačilnega roka in drugih pogojev, izvirajočih iz značaja sporne stvari, natančno določijo, in da se — ako bi se zahtevalo povračilo troškov — zedini tudi glede dotičnega zneska.

Troške morebitnega svojega pravnega pripomočka nosi vedno stranka sama.

§ 22.

Ako se poravnava sklene, jo mora posredovalni urad vpisati v uradno knjigo. Dotični vpis mora obsegati:

a) številko, pod katero se vpiše poravnava v uradno knjigo;

b) dan, mesec in leto sklenjene poravnave;

c) natančno navedbo strank;

d) sporni predmet, v katerem se je sklenila poravnava;

e) poravnavo samo z dobesedno vsebino.

Ako je treba za poravnavo sodne odločitve radi tega, ker ni ena izmed strank samosvoja, se mora v uradni knjigi opomniti, ali se je že izposlovala odločitev, ali pa, da se je pridržalo, izposlovati jo naknadno.

Kar se vpiše v uradni knjigi, se mora strankam prečitati, in v knjigi se mora zaznamovati, da se je to zgodilo.

Toliko stranke, kolikor zapiski, pred katerimi se sklene poravnava, morajo to, kar je vpisano v uradni knjigi, podpisati (§ 5. zakona z dne 21. septembra 1869. drž. zak. št. 150).

(Dalje.)

Mali oglasi.

Najmanjši kristalini steklo 60 vin. Ako je oglaševalec se računa za vsako besedo 3 vin. Najprejpravo je inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih se doleti (in celo v mestu) ni bilo ne pozna, ker nihče se ne trudi. Škoda ni majhna.

Prodaja se takoj dostilno s koncesijo v Gorici. — Natančen naslov povzema naše upravnništvo.

Za planinski ples se dobi prave planike pri tvrdki Ivančič & Kurinčič v Gorici.

Iščem sobo. — Lepo meblirano, zračno, s prostim vzhodom. — Ponudbe pod štifro: Dr. juria, na naše upravnništvo.

Kupi se

št. 2. in 3. I. letnika „Vede“, po 75 vinarjev.

Kdor želi prodati, naj pošlje dotične štev. na naše upravnništvo.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdi tehničar št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

Ordiniraj v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Za one, ki trpijo na želodcu!

Vsem onim, ki so si nakopali kako želodčno bolezen s prehlajenjem ali s preobremenjenjem želodca, z zaužitjem slabih, za prebavo težkih premrzlih ali prevročih jedi ali z nezmerilnim življenjem kakor: želodčni katar, krče v želodcu, bolečine v želodcu, težke prebave ali zastajanje, se priporoča tem potom dobro domače sredstvo, čegar blagodejni vpliv se je preiskusil že več let. In to je

Hubert Ulrich-ovo želiščno vino.

To želiščno vino je izdelano iz izvrcnih, zdravilnih želišč in iz vina ter ojači in oživi prebavne organe človeka. Želiščno vino odstrani nerednosti pri prebavljanju in pospešuje tvoritev zdrave krvi.

S pravočasno porabo se odpravijo želodčne bolezni že v kalu. Zatorej se ne sme obotavljati pri uporabi. Simptomi, kakor: glavoboli, kolcanje, žganje, napihnjenost, bljavanje, ki se pojavljajo pri starih želodčnih boleznih, poenjajo večkrat po par požirkih tega vina.

Zaprte in njega slabe posledice, kakor: migra, utripanje, srca, slabo spanje, kakor tudi nabiranje krvi v jetrih, v slezeni in hemoroidne bolečine se odstranijo z želiščnim vinom. Želiščno vino odstrani neprebavljivost in vse nepotrebne stvari iz želodca in čreves s tem, da pospešuje stol.

Suho in blede obličje, pomanjkanje krvi,

slabost so po navadi posledice slabe prebave, pomanjkljive krvotvoritve in bolnega stanja jeter. Osebe, ki nimajo teka, so nervozno oslabiljene in ozlovoljene, trpijo na glavobole, so brez sna, hiražo in trpijo. Želiščno vino daje oslabiljenemu življenju novo moč. Želiščno vino povzdiigne tek, pospeši prebavo in hrano, oživilja premembo snovi, pospeši tvoritev krvi, pomiri razdražene živce in vstvari novo veselje do življenja. Mnoga priznavanja in zahvale spričujejo to.

Želiščno vino se dobi v steklenicah po 3 in 4 K v lekarnah sledečih krajev: Gorice, Kormin, Gradišče, Romans, Ajel, Campolongo, Ronke, Tržič, Ajdovščina, Gor. Idrija, Tolmin, Kanal, Čedad, Videm, Palma, Červinjan, Ozej, Fiumicel, Gradež, Sežana, Vipava, Postojna, Trst, Milje itd., kakor tudi v vseh drugih manjših in večjih krajih Goriško-Gradiščanske in Lekarne.

Tudi razpošiljajo lekarne v Gorici želiščno vino po originalnih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponarejarjem!

Zahtevajte izrecno

Hubert Ulrich-ovo želiščno vino.

Moje želiščno vino ni nobeno tajno sredstvo; njegove sestavine so: vino malaga 400.0, vinski strkijaj 100.0, glicerina 100.0, črno vino 240.0, sok jerebika 150.0, črešnjev sok 320.0, aniz, razne rastlinske korenine itd. Te sestavine se zmešajo

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gospodarska ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.

Račun pošilja hranilnice št. 837.315.

Na obnem zboru dne 23. aprila 1911. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%, stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Brezplačni hišni hranilniki.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbo po 5%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1909. s 6%.

Stanje 31. dec. 1910: Zadrugnikov 1886 z deleži v znesku 73.642 kron. — Hranilne vloge: 1.423.351-26. Posojila: 1.488.919-99. — Rezervni zaklad: 362.744. — Vrednost hiš: 372.000 66.

Štev. 117.

Natečaj.

V gradiščanskem šolskem okraju je s 1. septembrom 1912 popolniti mesto učitelja na dvorazredni ljudski šoli v Hruševljah.

S to službo spojeni prejemki so določeni v §§ 2, 6 in 8 postave z dne 14. januarja 1906, dež. zak. št. 10.

Z vsemi službenimi dokumenti (imenovalni in premestilni dekreti, dekreti o podeljenih petletninah itd.) opremljene prošnje je vlagati pri c. kr. okrajnem šol. svetu v Gradišču do vštete 29. februarja 1912.

V drugih okrajih nameščene prošilke naj vložijo prošnje predpisanim službenim potom.

Prepozno došle ali nezadostno opremljene prošnje bi se ne poštevale (§ 4. o. p.)

C. kr. okrajni šolski svet.

V Gradišču, 22. januarja 1912.

Predsednik:

Schneider I. r.

Štev. 119.

Natečaj.

V tržiškem šolskem okraju je s 1. septembrom 1912 stalno popolniti mesto učitelja na eksponiranem razredu devinske dvorazredne ljudske šole v Medjivasi.

S to službo spojeni prejemki so določeni v §§ 2, 6 in 8 postave z dne 14. januarja 1906, dež. zak. št. 10.

Z vsemi službenimi dokumenti (imenovalni in premestilni dekreti o podeljenih petletninah itd.) opremljene prošnje je vlagati pri c. kr. okrajnem šol. svetu v Trzinu do vštete 29. dne februarja 1912.

V drugih okrajih nameščeni prošilke naj vložijo svoje prošnje predpisanim službenim potom.

Prepozno došle ali nezadostno opremljene prošnje bi se ne poštevale (§ 4. o. p.)

C. kr. okrajni šolski svet.

V Trzinu, 18. januarja 1912.

Predsednik:

Gasser I. r.

Altena

je najboljša znamka

dvokoles francoskega sistema.

Prijatelj, ali te ne zebe?

Dragi moj, mene ne!

Kako to? — To je jako enostavno.

Moja soproga mi skuha vsak dan izvrsno juho in dobro meso, ki je kupuje pri našem mesarju

Andreju Frandolič

v ulici Treh Kraljev (Via Tre Rè) št. 16

pri kavarni „Dogana“.

V tej mesnici se dobi smiraj razna divjačina, izvrstno pitana perutnina in prašičje meso vseh vrst.

Na željo g. odjemalcev pošilja meso tudi na dom.